

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZKF.622.9.2024

**Wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie udziału osób publicznych
w kampanii wyborczej**

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku z kierowanymi do niej pytaniami, przypomina zajmowane przez nią niezmiennie od wielu lat stanowisko w sprawie udziału osób publicznych w kampanii wyborczej.

Przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721 i 1572) nie ograniczają możliwości uczestnictwa w kampanii wyborczej osób publicznych (wykonujących funkcje publiczne lub przez inną swoją działalność zawodową, gospodarczą, społeczną, kulturalną itp. wpływających znacząco na funkcjonowanie społeczeństwa) ani nie ograniczają możliwości wykonywania przez osoby uczestniczące w kampanii wyborczej (w tym jako kandydaci w wyborach) działalności publicznej związanej z ich działalnością zawodową, gospodarczą, społeczną, kulturalną itp.

Należy jednak stanowczo podkreślić, że osoby publiczne, angażujące się w agitację na rzecz komitetów wyborczych, obowiązane są ściśle oddzielać taką działalność od swojej działalności związanej z wykonywaną funkcją publiczną, zawodową, gospodarczą, społeczną, kulturalną itp. Niestosowanie się do tej zasady oznaczałoby angażowanie środków publicznych podmiotów, których przedstawiciele włączają się w promowanie komitetu wyborczego czy kandydatów w wyborach, co naruszałoby zasady finansowania komitetów wyborczych określone w Kodeksie wyborczym. Skutkiem takich działań mogłoby być zatem odrzucenie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego oraz odpowiedzialność karna. Państwowa Komisja Wyborcza, zgodnie ze swoimi kompetencjami, dokona oceny takich działań pod kątem przestrzegania zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej przez komitety wyborcze w ramach badania sprawozdań finansowych składanych przez pełnomocników finansowych komitetów po wyborach.

Działania takie mogłyby także stanowić naruszenie regulacji innych aktów prawnych, określających sposób gospodarowania środkami publicznymi, przeznaczonymi na prowadzenie działalności gospodarczej, społecznej, kulturalnej itp.

Należy przy tym wskazać, że agitacja wyborcza została zdefiniowana w art. 105 ust. 1 Kodeksu wyborczego jako „publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego”. Ograniczenia, o których mowa, dotyczą zatem takich właśnie działań. Przepisy Kodeksu wyborczego nie ograniczają natomiast działań nienoszących znamion tak rozumianej agitacji wyborczej, w tym rozpowszechniania treści nieodnoszących się do wyborów i zamiaru kandydowania, w szczególności podejmowanych przez osoby publiczne.

Działania o charakterze agitacji wyborczej podejmowane wbrew tym regułom naruszają zasadę równości kandydatów i komitetów wyborczych, są sprzeczne z zasadami dobrze pojmowanej kultury politycznej i są powszechnie odbierane jako obejście prawa m.in. przez osoby fizyczne promujące się w ten sposób.

Państwowa Komisja Wyborcza od długiego już czasu podkreśla również, że w imię zasady równych szans oraz w imię dobrze pojętej kultury politycznej wszystkie podmioty angażujące się w życie polityczne powinny dbać o przejrzystość swoich działań i ich zgodność z zasadami etyki. W ostatnich latach doświadczenia wielu już państw wykazały, że naruszanie tych zasad sprzyja manipulowaniu opiniami wyborców, wprowadza ich w błąd i może prowadzić do niekontrolowanego wpływu różnych sił na przebieg wyborów.

Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje przy tym także, iż nie narusza przepisów Kodeksu wyborczego, wykorzystywanie przez komitet wyborczy w ich materiałach wyborczych wizerunków osób publicznych za ich zgodą (np. jako osób popierających zgłaszanego przez komitet kandydata) pod warunkiem, że osoby te nie są kandydatami zgłaszanym przez inne komitety wyborcze.

Państwowa Komisja Wyborcza apeluje do partii politycznych, komitetów wyborczych, kandydatów i innych podmiotów uczestniczących w życiu publicznym o zachowanie wysokich standardów w ich działaniach, do wyborców zaś o świadome i krytyczne podejście do przedstawianych im tego typu przekazów.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak